

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบุคลิกภาพ
กับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาครู

THE RELATIONSHIPS BETWEEN GENDER MAJORS' SUBJECT ACADEMIC
ACHIEVEMENT AND PERSONALITY WITH LEARNING STYLE OF STUDENT TEACHERS

ชวนพบ เอี้ยวसानุรักษ์ จุลลดา จุลเสวก ภูวดล บัวบางพลู และเจนจบ สุขแสงประสิทธิ์

Chuanpob laosanurak, Chunlada Chunlasewok, Puvadon Buabangplu, and Jenjob Suksangprasit

อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อค้นหาแบบการเรียนรู้และบุคลิกภาพของนักศึกษาครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และ 2) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบุคลิกภาพกับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาครู โดยกลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จำนวน 317 คน เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบไคสแควร์การหาระดับของความสัมพันธ์ตามวิธีการของเครมเมอร์วี และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง

ผลการวิจัยพบว่า

นักศึกษาครูมีแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาอยู่ในระดับต่ำทุกแบบการเรียนรู้ และเมื่อจัดอันดับค่าเฉลี่ยของคะแนน พบว่า แบบมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 22.51$, S.D.= 4.80) รองลงมา คือ แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ($\bar{x} = 21.90$, S.D.= 4.46) ส่วนแบบการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุดคือ แบบการเรียนรู้แบบแข่งขัน ($\bar{x} = 15.50$, S.D.= 4.53) และนักศึกษาครูส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว ผลการหาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบุคลิกภาพกับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาครู พบว่า ตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงและแบบแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีขนาดของความสัมพันธ์เท่ากับ .359 และ .357 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาถึงตัวแปรสาขาวิชา พบว่าสาขาวิชามีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดของความสัมพันธ์เท่ากับ .296 ส่วนตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือและแบบการเรียนรู้แบบอิสระอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .05 มีขนาดของความสัมพันธ์เท่ากับ .324 และ .314 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงตัวแปรบุคลิกภาพกับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาครู พบว่าบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนรู้แบบอิสระแบบพึ่งพาและแบบแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีขนาดของความสัมพันธ์เท่ากับ .399, .370

และ .349 ตามลำดับและเมื่อพิจารณาถึง บุคลิกภาพแต่ละแบบ พบว่า บุคลิกภาพแบบเก็บตัวมีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนรู้แบบอิสระ ($r=.451$) แบบแข่งขัน ($r=.425$) และแบบร่วมมือ ($r=.407$) ส่วนบุคลิกภาพแบบแสดงตัวมีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนรู้ทุกแบบ

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) to investigate the learning styles and personality of student-teachers and 2) to study relationships between gender, majors' subject, academic achievement and personality with learning styles of student teacher. The samples consisted of 327 student-teachers in class level three who were in the 1st semester of the academic year 2012, faculty of education, Rambhai Barni Rajabhat University. These samples were selected from population the data were gathered by questionnaires. For statistical analysis the frequency, mean, percentage, standard deviation, Chi-square test, Cramer's V Coefficients, Pearson product moment correlation coefficients and Two-way analysis of variance.

The results were as follows:

The student-teachers had low level of all learning styles. When compared between six learning styles, it was found that in participant learning styles has been mostly mean scores ($\bar{x} = 22.51$, S.D.= 4.80), the next was collaborative learning styles ($\bar{x} = 21.90$, S.D.= 4.46) and the competitive learning styles was lowest level ($\bar{x} = 15.50$, S.D.= 4.53). The student-teachers had mostly introvert personality. The avoidance learning styles and competitive learning styles were significantly associated with gender. The Cramer's V coefficients of the associated were .359 and .357 respectively. The avoidance learning styles was significantly associated with majors' subject at .01 levels. The Cramer's V coefficient of the associated was .296. The collaborative learning styles and dependent learning styles were significantly associated with academic achievement. The Cramer's V coefficients of the associated were .324 and .314 respectively. The independent learning styles, dependent learning styles and competitive learning styles were significantly associated with personality at level .01. The Cramer's V coefficients of the associated were .399, .370 and .349 respectively. When considered in each aspect of personality, it was found that the introvert personality had relationships with independent learning styles ($r=.451$), avoidance learning styles ($r=.425$) and collaborative learning styles ($r=.407$). Extrovert personality had relationships with learning styles in overall.

คำสำคัญ

แบบการเรียนรู้ บุคลิกภาพ นักศึกษาคครู มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Keywords

Learning style, Personality, Student teachers, Rambhai Barni Rajabhat University

ความสำคัญของปัญหา

โดยธรรมชาติแล้วบุคคลทุกคนล้วนมีความแตกต่างกัน อาทิเช่น ความแตกต่างทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม เพศ อายุ และสติปัญญา (อารี พันธุ์มณี, 2546) เรียกว่าเป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) จากการศึกษาวิจัยในอดีตที่ผ่านมาพบว่าความที่บุคคลมีความแตกต่างกัน ทำให้เมื่อได้รับข้อมูลจากภายนอก แต่ละบุคคลจะมีการจัดการข้อมูลที่ตนได้รับไม่เหมือนกัน กล่าวคือบุคคลแต่ละคนจะมีแบบการเรียนรู้ (Learning Styles) ที่เป็นของตนเอง (เสาวภา วิชาดี, ม.ป.ป.) สำนักงานทรัพยากรการสอน (Office of Instructional Resource, 1998) อ้างถึงใน กาญจนา พันธุ์โยธี, 2542) ได้ให้ความหมายของแบบการเรียนรู้ว่าเป็นวิธีการเฉพาะที่แต่ละคนใช้ในการจัดกระทำข้อมูล โดยที่ความชอบแบบการเรียนนั้นจะครอบคลุมทั้งการเรียนและการสอนที่ส่งผลต่อกิจกรรมที่ผู้สอนเลือกใช้ในการสอนนักศึกษา รวมถึงการนำเสนอเนื้อหา ผลกระทบที่นักศึกษาได้รับคือ เขาอาจจะชอบหรือไม่ชอบกิจกรรมหรือวิธีการสอนบางวิธีที่ครูนำมาใช้กับเขาและหากบังเอิญว่าผู้สอนใช้วิธีการสอนที่ตรงกับแบบการเรียนที่นักศึกษาชอบก็จะส่งผลให้นักศึกษามีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน และมีความพึงพอใจส่วนตัวด้วย ในขณะที่อาจจะมีผลในทางตรงกันข้ามหากแบบการสอนและแบบการเรียนรู้ไม่ตรงกัน ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2524) กล่าวถึงความสำคัญของแบบการเรียนรู้ว่า “...สิ่งสำคัญมากประการหนึ่งในการพัฒนาการเรียนการสอน คือการทำความเข้าใจลักษณะและธรรมชาติของผู้เรียน ตลอดจนไปจนถึงการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนจะต้องเข้าใจและเรียนรู้ว่าผู้เรียนมีพื้นฐานอย่างไร มีความสนใจมีความต้องการอะไรบ้าง รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างไร มีวิธีการเรียนอย่างไร (How to study) มีปัญหาในการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง เพื่อจะได้จัดการสอนให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้มากที่สุด และช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถปรับปรุงตนเองให้เรียนรู้ได้มากที่สุดด้วย” ซึ่งตรงกันกับข้อเสนอแนะของ เดวิด โคลบ และฟราย (David Kolb & Fry, n.d. อ้างถึงใน อุไรรัตน์ ศรีสวย, 2526) ที่กล่าวถึงการเรียนรู้ว่า นิสิตนักศึกษาหรือบุคคลทั่วไปนั้นจะเข้าสู่ประสบการณ์ การเรียนรู้ด้วยวิธีการที่เขาได้เลือกไว้ตามเอกลักษณ์ของแต่ละคนเป็นหลัก นิสิตนักศึกษามีความสามารถในการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้และแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การที่ผู้สอนสามารถจัดประสบการณ์และสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ซึ่งแบบการเรียนนี้ถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมทางด้านการเรียนการสอนที่ช่วยในการออกแบบกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น (Dunn et al., 1981; Husni, 1997)

สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถานที่จัดการศึกษาระดับสูงที่มีความสำคัญต่อสังคมและประเทศชาติ เพราะเป็นแหล่งวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงในสาขาต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ อย่างไรก็ตามที่ผ่านมามีอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มักจะทำหน้าที่สอนมากกว่าความต้องการ ความสนใจและตระหนักถึงความแตกต่างของผู้เรียน จากที่กล่าวจึงสรุปได้ว่าหากผู้สอนมีความเข้าใจถึงวิธีการเรียนของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรู้ถึงผลของ

แบบการเรียนที่แตกต่างกัน ก็จะทำให้ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้เกิดผลดีคือการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ดีต่อเนื้อหาวิชา รวมทั้งแก้ปัญหาวิญญ์บางอย่างในชั้นเรียนได้ (อัจฉรา ธรรมภรณ์, 2531) และการศึกษาแบบการเรียนของผู้เรียนถือเป็นการให้ความสนใจกับเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลจึงมีประโยชน์มากมายหลายประการต่อผู้สอน ความจำเป็นในการศึกษาแบบการเรียนของผู้เรียนโดยเฉพาะนักศึกษาครูที่ผ่านมามีงานวิจัยที่ทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาครูจำนวนน้อยมาก อีกทั้งผลการวิจัยยังมีความขัดแย้งกันในบางตัวแปรจึงทำให้ยังไม่ชัดเจนที่จะสรุปได้ถึงความสัมพันธ์ รวมถึงการไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาถึงตัวแปรบุคลิกภาพของผู้เรียนกับมีต่อแบบการเรียน งานวิจัยนี้จึงจำเป็นต่อการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

นักศึกษาครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีมีแบบการเรียนและบุคลิกภาพเป็นอย่างไร และนักศึกษาที่มีเพศ สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบุคลิกภาพต่างกัน จะมีแบบการเรียนที่แตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแบบการเรียนและบุคลิกภาพของนักศึกษาครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบุคลิกภาพกับแบบการเรียนของนักศึกษาครู

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แบบแผนการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงานต่อไปนี้

1. ประชากร คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ชั้นปีที่ 3 จำนวน 317 คน กลุ่มตัวอย่างศึกษาจากประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบวัดบุคลิกภาพของไมเยอร์ และบริจ (Myers & Briggs, 1990) จำนวน 38 ข้อ และตอนที่ 3 แบบวัดแบบการเรียน 6 แบบของกราดา และไรซ์แมน (Grasha & Reicgman, 1975) จำนวน 42 ข้อ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .88
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามแบบออนไลน์ (Online Questionnaires) และเปิดให้ผู้ตอบเข้าตอบแบบสอบถามในระหว่างวันที่ 9 ถึง 13 พฤศจิกายน 2558
4. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบไคสแควร์ (χ^2) และการหาระดับของความสัมพันธ์ตามวิธีการของเครมเมอร์วี (Cramer's V)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. นักศึกษาคูรมีแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาอยู่ในระดับต่ำทุกแบบการเรียนรู้ และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแบบการเรียนรู้ 6 แบบ พบว่า แบบมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุด ($\bar{x} = 22.51$, S.D.= 4.80) รองลงมา คือ แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ($\bar{x} = 21.90$, S.D.= 4.46) ส่วนแบบการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุดคือ แบบการเรียนรู้แบบแข่งขัน ($\bar{x} = 15.50$, S.D.= 4.53) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุดของคะแนนแบบการเรียนรู้ 6 แบบ

แบบการเรียนรู้	$\bar{x}$	S.D.	MIN	MAX	อันดับ
อิสระ	20.24	3.951	9	33	3
หลีกเลี่ยง	17.33	4.264	7	33	5
ร่วมมือ	21.90	4.463	8	34	2
พึ่งพา	19.98	3.880	7	31	4
แข่งขัน	15.50	4.533	7	32	6
มีส่วนร่วม	22.51	4.800	9	35	1

2. นักศึกษาคูรทั้งเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว (Introvert) คิดเป็นร้อยละ 81.70 และ 74.40 ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบบุคลิกภาพ 3 แบบของนักศึกษาแยกตามเพศ

บุคลิกภาพ	เพศ					
	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แบบเก็บตัว (Introvert)	58	81.70	183	74.40	241	76.03
แบบแสดงตัว (Extravert)	10	14.08	55	22.35	65	20.50
แบบกลาง (Ambivert)	3	4.22	8	3.25	11	3.47
รวม	71	100	246	100	317	100

3. การหาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบุคลิกภาพกับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคูร ผลการวิจัยดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ของ Cramer' s V จากการหาความสัมพันธ์ของแบบการ
เรียนกับเพศ สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบุคลิกภาพของนักศึกษาครู

ตัวแปร	แบบการเรียน					
	อิสระ	หลีกเลี่ยง	ร่วมมือ	พึ่งพา	แข่งขัน	มีส่วนร่วม
เพศ	.298	.359**	.256	.256	.357*	.276
สาขาวิชา	.244	.302**	.279	.276	.263	.307*
ผลสัมฤทธิ์	.314*	.308	.324*	.292	.271	.258
บุคลิกภาพ	.399**	.296	.315	.370**	.349**	.407

*p < .05, **p < .01

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาถึงตัวแปรเพศ พบว่ามีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยงและแบบแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาถึงตัวแปรสาขาวิชาของนักศึกษา พบว่า แบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยงมีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนแบบร่วมมือและแบบการเรียนแบบอิสระอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาถึงตัวแปรบุคลิกภาพกับแบบการเรียนของนักศึกษาครู พบว่าบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนแบบอิสระ แบบพึ่งพาและแบบแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. การที่นักศึกษาครูมีค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงที่สุด ผลการวิจัยนี้เป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยที่ผ่านมาของสุพัตนา เศรษฐาคมกุล (2536) พรทิพย์ บุณรอด (2534) และประโยชน์ คุปต์กาญจนากุล (2525) โดยลักษณะของแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมเป็นแบบการเรียนที่นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการที่จะเรียนรู้เนื้อหาวิชาและชอบการเรียนในชั้น โดยพยายามที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่จะไม่สนใจกิจกรรมนอกห้องเรียนหรือนอกหลักสูตร (Grasha & Reicgman, 1979) ซึ่งสาเหตุที่นักศึกษาครูมีแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมมากที่สุด สามารถอธิบายได้ว่าเพราะแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมเป็นแบบการเรียนที่มีลักษณะส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่สนับสนุน ความร่วมมือระหว่างกันของนักศึกษา อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันซึ่งเหมาะสมกับธรรมชาติของวัยของนักศึกษาที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาจะมีการมอบหมายงานให้นักศึกษาได้ค้นคว้าหรือทำรายงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (อุไรรัตน์ ศรีสวย, 2526)

2. นักศึกษาครูส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพ แบบเก็บตัว (Introvert) ซึ่งการวิจัยนี้พบว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพดังกล่าว ตามทฤษฎีบุคลิกภาพของคาร์ล กุสตาฟ จุง (Jung, 1959) กล่าวถึง ลักษณะบุคลิกภาพแบบเก็บตัวว่ามีลักษณะไม่สนใจสิ่งแวดล้อมรอบตนเอง สนใจและ

คิดแต่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวเองชอบทำงานต่าง ๆ ด้วยตนเอง ชอบเอาตัวออกจากสังคมมีความผูกพันกับสิ่งต่างๆ กับตัวของตัวเองมากกว่าที่จะผูกพันกับสังคมมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงมากและทำอะไรก็ขึ้นกับการตัดสินใจของตนเองเป็นใหญ่ การที่นักศึกษาครูส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวสามารถอธิบายได้จากเหตุผลที่ว่า เพราะกลุ่มตัวอย่างมีแบบการเรียนแบบอิสระ (Independent) (ดูตารางที่ 3) ซึ่งเป็นแบบที่ผู้เรียนชอบคิดและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง และมั่นใจในความสามารถทางการเรียนของตนเองสูงมาก อีกทั้งปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) ซึ่งมีอิทธิพลต่อพัฒนาการของมนุษย์ทั้งพัฒนาการทางกาย ทางจิตใจ และบุคลิกภาพ กล่าวคือ การคบเพื่อน การศึกษาและวัฒนธรรมจะมีอิทธิพลอย่างมากต่อบุคลิกภาพ ทัศนคติ และพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์ (กันยา สุวรรณแสง, 2533)

3. การหาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบุคลิกภาพกับแบบการเรียนของนักศึกษาครู จากผลการวิจัยนี้พบว่า แบบการเรียนมีความสัมพันธ์กับเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา พันธุ์โยธี (2542) และงานวิจัยของมนัสนันท์ หัตถศักดิ์ และศุภชัย อิทธิปาทานันท์ (2547) โดยสามารถอธิบายตามแนวคิดเรื่องของอิทธิพลของเพศทำให้มีความแตกต่างในการเรียนรู้ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง (Keefe, 1987) ได้ กล่าวคือ เพราะสังคมไทยมีการอบรมเลี้ยงดูเด็กชายและเด็กหญิงต่างกัน เด็กหญิงมักถูกอบรมให้ปฏิบัติตามกรอบประเพณีทำให้มีแนวโน้มเป็นผู้ปฏิบัติตาม และต้องการความช่วยเหลือจากภายนอกสูงกว่าเด็กชาย และโดยธรรมชาติแล้วเด็กชายมักจะแข็งแรงและช่วยเหลือตัวเองได้ดีกว่าเด็กหญิง ดังนั้นนักเรียนที่มีเพศต่างกันน่าจะมีรูปแบบการเรียนที่แตกต่างกันด้วย (วิภาดา แสนทวีสุข, 2539)

เมื่อพิจารณาถึงตัวแปรสาขาวิชาของนักศึกษาครูกับแบบการเรียน พบว่าแบบการเรียนแบบหลีกเลียงและแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของชวนสิทธิ์ สุชาติ (2532) ที่ศึกษากับนิสิตคณะศึกษาศาสตร์เช่นกัน โดยสาเหตุของความสัมพันธ์เป็นเพราะแต่ละสาขาวิชาจะมีลักษณะของการเรียนการสอนแตกต่างกันออกไป ผลของการวิจัยนี้ตรงกันกับการศึกษาผ่านมา เช่น งานวิจัยของประโยชน์ คุปต์ กาญจนากุล (2525) สุพัฒนา เศรษฐคมกุล (2536) พรทิพย์ บุญรอด (2534) เป็นต้น ซึ่งพบว่าความแตกต่างกันของสาขาวิชา ทำให้ผู้เรียนมีแบบการเรียนที่แตกต่างกัน โดยนิสิตสาขาสังคมศาสตร์จะมีแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงสุด ส่วนการศึกษาของกาญจนา พันธุ์โยธี (2542) พบว่ากลุ่มสาขาวิชาที่มีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ แต่เป็นความสัมพันธ์กับบ้างเล็กน้อยเท่านั้น (Weak association)

Canfield and Laffety (อ้างถึงใน Dunn et al., 1981) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนไว้ 6 ด้าน หนึ่งในหกด้านที่มีอิทธิพลต่อแบบการเรียนคือ วิชาที่เรียน (Content) ได้แก่ ความสนใจในเนื้อหาวิชาต่างๆ เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าแบบการเรียนแบบอิสระและแบบการเรียนแบบร่วมมือมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสำนักงานทรัพยากรการสอน (Office of Instructional Resource, 2541 อ้างถึงใน กาญจนา พันธุ์โยธี, 2542) อธิบายว่าเป็นเพราะแบบการเรียนเป็นวิธีการเฉพาะที่แต่ละคนใช้ในการจัดกระทำข้อมูล โดยที่ความชอบแบบการเรียนนั้นจะครอบคลุมทั้งการเรียนและการสอนที่ส่งผลต่อกิจกรรมที่ผู้สอนเลือกใช้ในการสอนนักศึกษา รวมถึง

การนำเสนอเนื้อหา ผลกระทบที่นักศึกษาได้รับคือ เขาอาจจะชอบหรือไม่ชอบกิจกรรมหรือวิธีการสอนบางวิธีที่ครูนำมาใช้กับเขาหากบังเอิญว่าผู้สอนใช้วิธีการสอนที่ตรงกับแบบการเรียนรู้ที่นักศึกษาชอบ ก็จะมีผลให้นักศึกษามีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน และมีความพึงพอใจส่วนตัวด้วย ในขณะที่อาจจะมีผลในทางตรงกันข้ามหากแบบการสอนและแบบการเรียนรู้ไม่ตรงกัน และจากงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า ประโยชน์ คูปต์กาญจนากุล (2525) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับแบบการเรียนรู้ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยผลการศึกษาพบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ และแบบมีส่วนร่วมสูงกว่านิสิตที่มีผลการเรียนต่ำ ส่วนงานของ ศิริินภา จามรมาน และคณะ (ม.ป.ป.) ศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะบุคลิกภาพ 16 PF ของ Cattell รูปแบบการเรียนรู้ของ Kolb และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชายจำนวน 1,576 คนและหญิง จำนวน 1,847 คน และพบความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพ รูปแบบ การเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อีกทั้งงานวิจัยของอิสเมล ยูซอฟ (Ismail Yusoff, 1982) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับรูปแบบ การเรียนรู้โดยใช้แบบวัดรูปแบบการเรียนรู้ของโคลบ (Kolb's Learning Style Inventor) ผลจากการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญบางอย่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและรูปแบบการเรียนรู้เมื่อวิเคราะห์โดยองค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งอัจฉรา ธรรมภรณ์ (2531) อธิบายว่า เมื่อผู้เรียนมีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันควรให้ความสำคัญในการวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนจัดสภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกันกับแบบการเรียนรู้ซึ่งทำให้เกิดผลดีคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (Husni, 1997; ศิริินภา จามรมาน และคณะ, ม.ป.ป.)

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงตัวแปรด้านบุคลิกภาพของนักศึกษา ผลการวิจัยนี้พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างสูงกับแบบการเรียนรู้ 3 แบบ คือ แบบการเรียนรู้แบบอิสระ แบบพึ่งพาและแบบแข่งขัน และเมื่อแบ่งตามลักษณะของบุคลิกภาพ พบว่า บุคลิกภาพแบบเก็บตัวมีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนรู้แบบอิสระ แบบแข่งขันและแบบร่วมมือ ส่วนบุคลิกภาพแบบแสดงตัวมีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนรู้ทุกแบบ โดยมีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ แบบพึ่งพา โซนา เอ็ม ทอร์กรูด (Zona M. Torgrude, 1980) ได้ศึกษาถึงแบบบุคลิกภาพคุณลักษณะทางการศึกษาและประสบการณ์ในอาชีพว่ามีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนทางการศึกษาหรือไม่ ผลการวิจัยได้ข้อค้นพบที่สำคัญ คือ บุคลิกภาพและแบบการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กัน รสชรินทร์ ฉายแก้ว (2536) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญ แบบการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบกับแบบการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสาเหตุที่บุคลิกภาพแบบเก็บตัวมีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนรู้อิสระก็เพราะว่าแบบการเรียนรู้แบบอิสระ (Independent) ผู้เรียนจะมีลักษณะที่ชอบคิดและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน ตั้งใจเรียนเนื้อหาหรือวิชาที่คิดว่าสำคัญ และมั่นใจในความสามารถทางการเรียนของตนเอง (Grasha & Reicgman, 1979) ตรงกันกับลักษณะบุคลิกภาพแบบเก็บตัว (Introvert) ที่ชอบทำงานต่าง ๆ ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. การวิจัยนี้มีประเด็นที่เป็นข้อเสนอแนะจากการวิจัย ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่านักศึกษาครุมีแบบการเรียนรู้ที่เป็นแบบมีส่วนร่วมสูงที่สุด ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนผู้สอนควรปรับปรุงแบบการเรียนรู้ในลักษณะที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มซึ่งอาจจัดได้ทั้งแบบกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย ต่อมาคือการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนควรส่งเสริมให้มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนรวมทั้งระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน รวมทั้งการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และในส่วนของกรมอบหมายภาระงานให้กับผู้เรียนควรเป็นงานที่ต้องทำร่วมกันเป็นกลุ่ม

1.2 จากการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนที่มีสาขาวิชาเรียนที่แตกต่างกันจะมีแบบการเรียนรู้ที่ต่างกันด้วย ทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้สอนที่ทำการสอนผู้เรียนหลายสาขาวิชาว่าควรพิจารณาถึงการออกแบบการเรียนการสอนให้มีเทคนิควิธีการสอนและวิธีการวัดและประเมินผลที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งต่อไปควรเพิ่มตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและมีอิทธิพลกับบุคลิกภาพและแบบการเรียนของนักศึกษา เช่น สุขภาพจิตการปรับตัว ความฉลาดทางอารมณ์และลักษณะมุ่งอนาคต เป็นต้น

2.2 มีการศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพและแบบการเรียนของนักศึกษาครุที่อยู่ในภูมิภาคอื่น ๆ ในประเทศ เพื่อทำให้องค์ความรู้เรื่องบุคลิกภาพและแบบการเรียนของนักศึกษาครุสามารถอธิบายได้กว้างขวางยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบุคลิกภาพกับ แบบการเรียนของนักศึกษาครุ” ได้รับทุนสนับสนุนจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

* บางส่วนของงานวิจัยได้เคยนำเสนอแบบปากเปล่า (Oral Presentation) ใน 2 งานประชุมวิชาการระดับชาติ ประกอบด้วย การประชุมวิชาการราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง “สร้างองค์ความรู้ สู่การพัฒนา นำพาสังคม” และการประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มศรีอยุธยาครั้งที่ 7 “วิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่ รับผิดชอบต่อสังคม” 111 ปีจากโรงเรียนฝึกหัดครูเมืองกรุงเก่าสู่มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บรรณานุกรม

กันยา สุวรรณแสง. (2533). การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.

- กาญจนา พันธุ์โยธี. (2542). **แบบการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีตามรูปแบบของเฟลเดอร์และโซโลแมน**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวนสิทธิ์ สุชาติ. (2532). **การเปรียบเทียบแบบการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ในระดับอุดมศึกษา**. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประโยชน์ คุปต์กาญจนากุล. (2525). **แบบการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรทิพย์ บุญรอด. (2534). **แบบการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร**. กรุงเทพฯ: ปรินญา วิทยานิพนธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน. (2524). **การพัฒนาการเรียนการสอน คู่มือการจัดการประชุมปฏิบัติการ ด้านการเรียนการสอน**. ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: หน่วยพัฒนาคณาจารย์ ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนัสนันท์ หัตถศักดิ์และศุภชัย อิทธิปาทานันท์. (2547). **การศึกษาบุคลิกภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพตามแบบวัดบุคลิกภาพของไมเยอร์ บริกจ์ (MBTI)**. *BU Academic Review*. 3(1), 41-51.
- รชชรินทร์ ฉายแก้ว. (2536). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญแบบการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนิสิตนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เขต กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิกานดา แสนทวิสุข. (2539). **รูปแบบการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริณา จามรมาน และคณะ. (ม.ป.ป). **การศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะบุคลิกภาพ รูปแบบการเรียนรู้อและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. *Proceeding การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 38*, หน้า 441-448.
- สุพัฒนา เศรษฐมกุล. (2536). **แบบการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวภา วิชาดี. (ม.ป.ป.). **รูปแบบการเรียนของผู้เรียนในมุมมองของทฤษฎีการเรียนรู้แบบประสบการณ์ Learners' Learning Styles: The Perspectives from the Theory of Experiential Learning**. *Executive Journal*. 11, 175-180.
- อัจฉรา ธรรมาภรณ์. (2531). **แบบการเรียน: องค์ประกอบช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอน**. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*. 4(10), 31-39.
- อารี พันธุ์มณี. (2546). **จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ: ไยใหม่.

- อุไรรัตน์ ศรีสว. (2526). **ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้กับเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นปีและวิชาเอกของนักศึกษาครูในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Dunn, R., T.B. Bello & P, Brennan. (1981). Learning style researchers define differences. **Educational leadership**. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development. 38(5), 372-375.
- Grasha, A. & Reichman, S. (1975). **Student learning styles questionnaire**. Cited in W.H. Bergquist & S.R. Phillips. A handbook for faculty development. The council for the advancement of small colleges in association with the college center of the Finger Lakes.
- Husni, N.A. (1997). **The effect of accommodating students' learning styles on academic achievement and attitudes towards Algebra [CD-ROM]**. ProQuest.
- Yusoff, I. (1982). **A study of the relationships between achievement motivation and learning styles of a group of Malaysian student attending Northern Illinois University**. Unpublished doctoral dissertation, Northern Illinois University.
- Jung, C.G., (1959). **Psychological types**. London: Routledge's Dega Paul., Broad Way House.
- Keefe. (1987). **School applications of learning style concept. In student learning style: diagnosing and prescribing programs**. Reston, Va: National association of secondary school principals.
- Myers, Isabel Briggs and Myers, Peter. (1990). **Gifts Differing**. Palo Alto, Calif. Consulting Psychologists Press.
- Zona, M. Torgrude. (1980). **Personal styles: educational characteristic and career experience associated with adult learner style in social work education**, Dissertation abstracts international, 41.